KOHTUJURISTI ETTEPANEK

M. POIARES MADURO

esitatud 30. mail 2006 [1]

1. Millistel tingimustel lubab ühenduse õigus saata tagasi kolmandatest riikidest pärit tooteid, mida soovitakse importida ühendusse ja mis veterinaarkontrolli põhjal ei vasta imporditingimustele? Millal peavad pädevad piiriasutused nõudma kõnealuste toodete hävitamist? Need on kahe arutusel oleva kohtuasja põhiküsimused.

2. 2002. aasta alguses oli kaks sarnast juhtu, kus Madalmaade piiriasutused nõudsid Hiinast imporditud pardi- ja küülikuliha partiide hävitamist. Partiid ei vastanud ühenduse imporditingimustele, kuna sisaldasid inimeste tervist ohustavaid aineid. Importivate ettevõtjate väitel ei oleks siseriiklikud ametiasutused pidanud nõudma partiide hävitamist, vaid lubama need Hiinasse tagasi saata.

3. Kuna College van Beroep voor het bedrijfsleven (Madalmaad) kahtles, millised on siseriiklike ametiasutuste täpsed kohustused kõnealuses olukorras, esitas ta Euroopa Kohtule neli eelotsuse küsimust. Küsimused on mõlema kohtuasja puhul samad ja nendega palutakse Euroopa Kohtu tõlgendust nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/78/EÜ [2] artikli 17 lõikele 2 ja artikli 22 lõikele 2 koosmõjus nõukogu 26. juuni 1990. aasta määruse (EMÜ) nr 2377/90 [3] artikliga 5.

I. Õiguslik raamistik

4. Direktiiv 97/78 sätestab kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted. Direktiiv näeb ette, et piiripunktide pädevad ametiasutused peavad korraldama kolmandatest riikidest pärit toodete suhtes kolme liiki kontrolli: dokumentaalset, identsus- ja füüsilist kont-

1 — Algkeel: portugali.

2 — Nõukogu direktiiv 97/78/EÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted (EÜT 1998, L 24, lk 9; ELT eriväljaanne 03/22, lk 247).

3 — Nõukogu 26. juuni 1990. aasta määrus (EMÜ) nr 2377/90, milles sätestatakse ühenduse menetlus veterinaarravimijääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes (EÜT 1990, L 224, lk 1; ELT eriväljaanne 03/10, lk 111).

rolli. Dokumentaalne kontroll seisneb partii dokumentide ja sertifikaatide läbivaatuses. Identsuskontroll tähendab visuaalset kontrolli, millega tehakse kindlaks imporditava toote vastavus veterinaarsertifikaadile ja/või muudele saatedokumentidele.

5. Direktiivi artikli 2 lõike 2 punkt d rõhutab, et füüsiline kontroll on „toote enda kontroll, mis võib sisaldada pakendi ja temperatuuri kontrolli ning proovide võtmist ja laboriuuringuid". Direktiivi artikli 4 lõike 4 punkti b alapunkti i kohaselt on füüsilise kontrolli eesmärk teha kindlaks, et tooted vastavad ühenduse impordinõuetele ning sobivad kasutamiseks sertifikaadis või saatedokumendis täpsustatud eesmärgil.

6. Direktiivi artikli 17 lõige 2 kirjeldab siseriiklike ametiasutuste valikuvõimalusi juhul, kui kolmandatest riikidest pärit toode ei täida imporditingimusi:

„2. Kui pädev asutus leiab käesolevas direktiivis osutatud kontrolli põhjal, et toode ei täida imporditingimusi, või kui sellise kontrolli põhjal ilmneb eeskirjade eiramine, otsustab pädev asutus pärast lasti eest vastutava isiku või tema esindajaga konsulteerimist:

a) kas lähetada toode I lisas loetletud territooriumitelt välja samast piiripunktist lasti eest vastutava isikuga kooskõlastatud sihtkohta sama transpordivahendiga maksimaalselt 60-päevase tähtaja jooksul, kui veterinaarinspektsiooni tulemused ja tervishoiunõuded seda ei välista.

[...]

b) või kui tagasisaatmine pole võimalik või punktis a osutatud 60-päevane tähtaeg on möödunud või kui lasti eest vastutav isik annab viivitamata oma nõusoleku, hävita[d]a tooted piiripunktile lähimas sellel eesmärgil ette nähtud kohas [...]."

7. Direktiivi artikkel 22 sätestab kohustuslikud kaitsemeetmed, mida pädevad siseriik-

likud ametiasutused peavad võtma juhul, kui ilmneb tõsine oht ühenduse elanike tervisele. Artikli 22 lõige 2 sätestab:

„2. Kui käesolevas direktiivis sätestatud kontrollist ilmneb, et tootepartii võib osutuda ohtlikuks loomade või inimeste tervisele, võtab pädev veterinaarasutus viivitamata järgmised meetmed:

— nimetatud partii peetakse kinni ja hävitatakse,

— teisi piiripunkte ja komisjoni teavitatakse [...] viivitamata leidudest ja toodete päritolust."

8. Määrus nr 2377/90 sätestab ühenduse menetluse veterinaarravimijääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes.

9. Määruse artikkel 5 tunnistab, et teatavate veterinaarravimites kasutatavate farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnorme ei saa kindlaks määrata „seetõttu, et asjaomaste toimeainete jäägid kujutavad loomsetes toiduainetes mis tahes sisalduses ohtu tarbija tervisele".

10. Vastavalt artiklile 5 loetleb määruse IV lisa farmakoloogilised toimeained, millele piirnorme ei saa kehtestada.

II. Asjaolud ja eelotsusetaotlus

11. 2002. aasta veebruaris importis Coxon & Chatterton Ltd (edaspidi „Coxon") Hiinast Madalmaadesse kaks partiid külmutatud pardiliha. Sama aasta märtsis importis NV Raverco (edaspidi „Raverco") ühe partii külmutatud küülikuliha. Kui saadetised jõudsid Madalmaade piiripunkti, kohaldasid veterinaarasutused nende suhtes direktiivis 97/78 sätestatud kohustuslikku proovide võtmist ja laboriuuringuid.

12. Laboriuuringutega leiti ühest Coxoni pardilihapartiist võetud proovidest furasolidooni (16 miljardikku mahuosa (ppb)) jääke ja teisest klooramfenikooli (1,4 ppb) ja furasolidooni (49 ppb) jääke. Raverco küülikulihapartiist võetud proovidest leiti laboriuuringutega furasolidooni (2,7 ppb) jääke. Klooramfenikool ja furasolidoon on loetletud määruse nr 2377/90 IV lisas farmakoloogiliste toimeainetena, mille piirnorme ei saa kindlaks määrata.

13. 1. märtsil 2002 keelas Rijksdienst voor de keuring van Vlee en Vlees'i (riiklik karja- ja lihainspektsioon; edaspidi „RVV") ametlik veterinaararst veterinaarkontrolli tulemuste põhjal Coxoni pardilihapartiide importimise ja tegi korralduse nende hävitamiseks. 22. märtsil 2002 tegi RVV korralduse ka Raverco küülikulihapartii hävitamiseks.

14. Coxon esitas 18. märtsil 2002 RVV otsuse peale kaebuse Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteitile (edaspidi „põllumajandusministeerium"), väites, et pardilihapartiid tuleks hävitamise asemel Hiinasse tagasi saata. 26. aprillil 2002 esitas Raverco samalaadse kaebuse.

15. Kaebuse esitajad väitsid, et toodete tagasisaatmine ei põhjustaks ohtu inimeste või loomade tervisele Madalmaades ega ühenduses. Ettevõtjad väitsid, et kuna kõnealused loomsed saadused saaks Hiinas seaduslikult turustada, ei peaks partiisid hävitama.

16. Põllumajandusministeerium jättis Coxoni ja Raverco kaebused rahuldamata, väites, et ühenduse õiguse kohaselt peab saastunud pardi- ja küülikulihapartiid hävitama. Ettevõtjad vaidlustasid kõnealused otsused College van Beroep voor het Bedrijfslevenis.

17. College van Beroep esitas Euroopa Kohtule kohtuasjas Raverco (C-129/05) ja kohtuasjas Coxon (C-130/05) neli eelotsuse küsimust, mis olid nende kahe kohtuasja puhul samad:

„1. Kas direktiivi 97/78/EÜ artikli 17 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada selliselt, et imporditingimustele mittevastava partii tagasisaatmise keelamise põhjuseks peab olema see, et ühenduse normidega impordile kehtestatud nõuded ei ole täidetud, või on võimalik tugineda

nõuetele, mis kehtivad lasti eest vastutava isikuga kooskõlastatud kohas väljaspool direktiivi 97/78/EÜ I lisas loetletud territooriume?

2. Kas direktiivi 97/78/EÜ artikli 17 lõike 2 punkti a koosmõjus selle direktiivi artikli 22 lõikega 2 ning määruse (EMÜ) nr 2377/90 artikliga 5 tuleb tõlgendada nii, et kõikidel juhtudel, kui direktiivis 97/78/EÜ ettenähtud kontrollist ilmneb, et tootepartii võib osutuda ohtlikuks loomade või inimeste tervisele, tuleb asjaomaseid loomseid saadusi sisaldav tootepartii igal juhul hävitada?

3. Kas direktiivi 97/78/EÜ artiklit 22 koosmõjus määruse (EMÜ) nr 2377/90 artikliga 5 tuleb tõlgendada selliselt, et asjaolu, et partiis on leitud määruse (EMÜ) nr 2377/90 IV lisas nimetatud toimeainete jääke, tähendab seda, et asjaomane partii kujutab endast ohtu loomade või inimeste tervisele, nii et partii tagasisaatmine on välistatud?

4. Kas juhul, kui vastus teisele küsimusele on eitav, tuleb direktiivi 97/78/EÜ artikli 17 lõiget 2 tõlgendada selliselt, et selle sätte eesmärk on ühtlasi kaitsta ka nende kolmandate riikide huve, kuhu partii tagasi saadetakse, isegi kui kolmandate riikide huvide kaitse ei tähenda samaaegselt EL-i liikmesriikides esineva huvi kaitset?"

18. 25. aprilli 2005. aasta määrusega liitis Euroopa Kohus kohtuasjad C-129/05 ja C-130/05 kodukorra artikli 43 alusel suuliseks menetluseks ning kohtuotsuse tegemiseks.

19. Coxon, Madalmaade valitsus, Kreeka valitsus ja komisjon esitasid Euroopa Kohtule kirjalikud märkused. Euroopa Kohus kuulas poolte suuliselt esitatud seisukohad ära 9. märtsi 2006. aasta kohtuistungil.

III. Hinnang

A. *Esimene küsimus*

20. Esimese küsimusega soovib siseriiklik kohus kindlaks teha, kas direktiivi 97/78

artikli 17 lõike 2 punkti a alusel imporditingimustele mittevastava partii tagasisaatmise keelamise aluseks on asjaolu, et täidetud ei ole ühenduse imporditingimused, või asjaolu, et täidetud ei ole nõuded, mis kehtivad kolmandas riigis, kuhu tooted tuleks tagasi saata.

21. Kõik märkusi esitanud pooled, k.a Coxon, on arvamusel, et asjakohastele nõuetele mittevastavate partiide tagasisaatmist takistab ühenduse imporditingimuste täitmatajätmine. Ma olen sellise tõlgendusega nõus.

22. Direktiiv sätestab üheselt, et veterinaarkontrolli süsteem peab kindlaks tegema, kas tooted vastavad *ühenduse* imporditingimustele.[4] Näiteks artikli 4 lõike 4 punkti b alapunkt i sätestab, et ametlik veterinaararst peab läbi viima iga partii füüsilise kontrolli, „et teha kindlaks, et tooted vastavad ühenduse õigusaktide nõuetele"[5].

23. Vastavalt artikli 17 lõikele 2 võivad veterinaarkontrolli tulemused ja tervishoiunõuded tagasisaatmise välistada, kui „direktiivis osutatud kontrolli põhjal [ilmneb], et toode ei täida imporditingimusi". Direktiivi artikli 2 lõike 2 punkt j määratleb „imporditingimused" kui impordil kohaldatavad „ühenduse õigusaktides sätestatud" veterinaarnõuded. Ükski artikli 17 lõikes 2 osutatud kontrollidest ei nõua, et pädev asutus peaks lisaks tegema kindlaks toodete vastavuse kolmandate riikide imporditingimustele.

24. Kui toodete tagasisaatmise otsus põhineks tingimustel, mida kohaldatakse riigis, kuhu tooted tagasi saadetakse, peaksid ühenduse piiripunktide pädevad ametiasutused kohaldama asjaomaste riikide eeskirju. Ometi, nagu väidab Madalmaade valitsus, ei pea kõnealused asutused üksikasjalikult tundma kolmandates riikides kehtestatud tervishoiu- ja sanitaarnõudeid.

25. Neid kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele direktiivi 97/78 artikli 17 lõike 2 punkti a tõlgendamise kohta vastata, et partii tagasisaatmise keelamise põhjuseks on see, et täidetud ei ole ühenduse imporditingimused.

4 — Vt ka direktiivi 97/78 põhjendus 11, mille kohaselt „tooted, mis vastavad impordile kehtestatud ühenduse nõuetele, tuleb eraldada mittevastavatest; selliste erinevuste arvestamiseks tuleb kehtestada eraldi kontrollisüsteemid".

5 — Ühenduse eeskirjadele või ühenduse õigusaktidele viitavad direktiivis ka artikli 8 lõige 2 („kontrollimaks, kas asjaomased tooted vastavad [...] ühenduse eeskirjadele"), artikli 8 lõige 4 („mis vastavalt ühenduse õigusaktidele on järelevalve all"), artikli 10 lõike 2 punkt a („ühenduse nõuded"), artikli 10 lõike 2 punkt f („ühenduse õigusega sätestatud [...] nõuete täitmine"), artikli 12 lõige 4 („ühenduse nõudmised") ja artikli 17 lõige 3 („ühenduse veterinaarõigusaktid").

B. *Teine ja kolmas küsimus*

26. Teise ja kolmanda küsimusega küsib siseriiklik kohus sisuliselt, kas direktiiv 97/78 nõuab kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toiduainete hävitamist, kui veterinaarkontrolliga tehakse kindlaks, et need sisaldavad määruse nr 2377/90 IV lisasse kantud toimeaine jääke.

27. Käsitlen esmalt direktiivi 97/78 artikli 17 lõiget 2 ja artikli 22 lõiget 2. Analüüsin eelkõige nimetatud sätete omavahelist seost, et teha kindlaks, millisel juhul need lubavad ühenduse imporditingimustele mittevastavate toodete tagasisaatmist ja millisel juhul nõuavad selliste toodete hävitamist. Seejärel vaatlen määruse nr 2377/90 artiklit 5 ja IV lisa, mis käsitlevad farmakoloogilisi toimeaineid, millele ei saa kehtestada jääkide piirmäära.

a) Direktiivi 97/78 artikli 17 lõige 2 ja artikli 22 lõige 2

28. Kuigi mõlemad sätted käsitlevad tooteid, mis ei vasta ühenduse imporditingimustele, on artikli 17 lõike 2 ja artikli 22 lõike 2 kohaldamisala erinev.

29. Artikli 17 lõige 2 on üldkohaldatav, hõlmates kõiki juhtumeid, kus piiripunktides nõutava kontrolli käigus leitakse, et toode ei vasta imporditingimustele või ilmneb eeskirjade eiramine. Imporditingimustele vastamiseks peab tootepartii täitma kõigi kolme kontrolliliigi — dokumentaalse, identsus- ja füüsilise kontrolli — eraldiseisvaid nõudeid. Näiteks võib toode imporditingimustele mitte vastata, kuna see ei täitnud dokumentaalse kontrolli haldusnõudeid. Sellisel juhul kohaldatakse artikli 17 lõiget 2.

30. Seevastu artikli 22 lõiget 2 kohaldatakse üksnes juhul, kui kontrollimisel ilmneb, et tootepartii võib osutuda loomade või inimeste tervisele ohtlikuks. Seetõttu on artikli 22 lõikel 2 palju kitsam kohaldamisala kui artikli 17 lõikel 2. Artikli 22 lõige 2 on artikli 17 lõike 2 suhtes *lex specialis*.

31. Artikli 17 lõike 2 kohaldamisel peaks pädev veterinaarasutus tootepartii välja

saatma 60 päeva jooksul, kui veterinaarkontrolli tulemused ja tervishoiunõuded seda ei välista. Kui tagasisaatmine ei ole võimalik või 60-päevane tähtaeg on möödunud või kui lasti eest vastutav isik annab viivitamata oma nõusoleku, peaks pädev ametiasutus artikli 17 lõike 2 punkti b kohaselt partii hävitama. Seega nõuab artikli 17 lõige 2 impordinõuetele mittevastava toote tagasisaatmist, v.a teatavatel erandjuhtudel.

32. Artikli 22 lõige 2 seevastu ei nimeta tagasisaatmise võimalust. See näeb ette, et „kui [...] kontrollist ilmneb, et tootepartii võib osutuda ohtlikuks loomade või inimeste tervisele, võtab pädev veterinaarasutus viivitamata [...] meetmed [...] nimetatud partii [kinni pidamiseks ja hävitamiseks]".

33. Pooled jagavad arvamust, et artikli 17 lõige 2 ei ole asjakohane, kui on juba tuvastatud, et tootepartii „võib osutuda ohtlikuks loomade või inimeste tervisele" direktiivi artikli 22 lõike 2 tähenduses. Sellises olukorras ei ole pädeval siseriiklikul ametiasutusel muud võimalust kui partii hävitada. Arvamused lahknevad siiski osas, millal tootepartii „võib osutuda ohtlikuks loomade või inimeste tervisele".

34. Coxon eeldab ühenduse piirikontrolli tõhusust ja väidab sisuliselt, et ühenduse imporditingimustele mittevastavad tooted ei kujuta pärast tagasisaatmist enam ohtu inimeste ja loomade tervisele ühenduses. Coxoni arvates ei kohaldata seetõttu artikli 22 lõiget 2 juhul, kui tagasisaatmine päritoluriiki on võimalik. Seoses sellega väidab Coxon, et ühenduse veterinaarkontrolli eesmärk ei ole ja tegelikult ei saagi olla loomade või inimeste tervise kaitse väljaspool ühendust.

35. Komisjon on seisukohal, et kui asjaomane kolmas riik ei pea seda probleemiks, ei takista artikkel 22 ühenduse imporditingimustele mittevastavate toodete tagasisaatmist. Sellegipoolest rõhutab komisjon, et rahvatervise esmase kaitse tagamiseks on pädevatel ametiasutustel alati lubatud hävitada saadetised, mis kujutavad selget ja vahetut ohtu inimeste tervisele. Teiseks rõhutab komisjon, et artikli 22 lõige 2 nõuab selliste partiide hävitamist, mis võivad kujutada kasvõi kaudset ohtu inimeste või

loomade tervisele ühenduses. Kaudse ohu näitena nimetab komisjon ohtu, et asjaomased partiid võidakse ühendusse reimportida pettuse teel teise piiripunkti kaudu.

36. Kreeka ja Madalmaade valitsuse arvates kohaldatakse artikli 22 lõiget 2 alati, kui asjaomased tooted ohustavad tarbija tervist. Mõlemad valitsused väidavad, et artikli 17 lõike 2 ja artikli 22 lõike 2 eesmärk on tagada, et asjaomased tooted ei jääks turule. Nad rõhutavad, et kui asjaomaseid tooteid ei hävitata, on alati oht, et need jõuavad ühendusse ja ühenduse tarbijani. Sellega seoses väidab Kreeka valitsus, et artikli 22 lõike 2 laiem tõlgendus soodustaks katseid importida ohtlikke tooteid. Selliste katsete hind oleks importija jaoks tühine, kui tervisele ohtlikuks tunnistatud tooted jääksid tema valdusse.

37. Jagan Madalmaade ja Kreeka valitsuse seisukohta. Kui kolmandatest riikidest pärit tooteid soovitakse importida ühendusse, kohaldatakse nende suhtes ühenduse tervisekaitse mehhanisme. Artikli 22 lõikega 2 kehtestatud range korra eesmärk on kaitsta inimeste ja loomade tervist ühenduses. Sellega täiendab direktiiv samaväärset korda, mida kohaldatakse toodete suhtes ühenduse piires: kui ühendusesiseses kaubanduses tuvastatakse veterinaarkontrolli käigus, et partii „võib tõenäoliselt tekitada tõsise ohu loomadele või inimestele", peavad liikmesriikide pädevad asutused laskma partii hävitada olenemata sellest, kas tooteid oleks saanud turustada väljaspool ühendust. [6] Samamoodi ei tohiks kolmandatest riikidest pärit tooteid tagasi saata üksnes seetõttu, et neid saab turustada väljaspool ühendust. [7] Järelikult peaksid loomsete saaduste importijad või nendega ühenduse piires kauplejad arvestama võimalusega, et tooted võidakse hävitada, kui need ei vasta ühenduse tervisekaitse nõuetele.

6 — Nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega artikli 7 lõike 1 punkt a sätestab: „[k]ui liikmesriigi pädevad asutused tuvastavad partii sihtkohas või veo käigus läbi viidud kontrollimisel [...] põhjuse, mis võib tõenäoliselt tekitada tõsise ohu loomadele või inimestele [...], lasevad nad [...] partii hävitada" (EÜT 1989, L 395, lk 13; ELT eriväljaanne 03/09, lk 214).

7 — Loomulikult vähendab toodete hävitamine vastavalt artikli 22 lõikele 2 ka ohtu loomade või inimeste tervisele väljaspool ühendust. See aga ei tähenda, et inimeste või loomade tervist ohustavate toodete tagasisaatmise keeld teeniks peamiselt muid kui ühenduse huve.

38. Lisaks, nagu väidavad Madalmaade ja Kreeka valitsus, säiliks koos toodete tagasisaatmise võimalusega oht, et neid võidakse ühendusse reimportida. Coxoni argument, et ühenduse piirikontrolli tõhusus hoiaks sellise reimpordi ära, ei ole veenev. Loomade või inimeste tervist ohustavate toodete tagasisaatmise lubamisega võib kaasneda oluliselt rohkem importijate katseid tuua kõnealuseid toiduaineid ühenduse turule. Kõnealuste toodete importijatel ei oleks kaotuse riisikot, kuna hävitamisvõimalus praktiliselt puuduks.

b) Määruse nr 2377/90 artikkel 5 ja IV lisa

39. Direktiivi 97/78 artikli 17 lõike 2 ja artikli 22 lõike 2 tõlgendamisel tugineb Coxon määrusele nr 882/2004 [8]. Kõnealune määrus sisaldab teatavaid eeskirju sööda ja toidu kohta, mis on ohtlik loomade või inimeste tervisele. [9] Nagu Kreeka valitsus kohtuistungil õigesti märkis, ei ole kõnealused eeskirjad siiski käesolevas asjas oluliselt sed. Määruse nr 882/2004 vastuvõtmisega ei muutnud ühenduse seadusandja loomset päritolu toidu suhtes direktiiviga 97/78 kehtestatud ühtlustatud impordikorda. [10]

40. Nüüd on jäänud vaid kindlaks teha, kas toode, milles leitakse määruse nr 2377/90 IV lisas nimetatud aine jääke, „võib osutuda ohtlikuks loomade või inimeste tervisele" direktiivi 97/78 artikli 22 lõike 2 tähenduses.

41. Nõukogu määrus nr 2377/90 näeb ette ühtse menetluse veterinaarravimijääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes. Jääkide piirnorme käsitlevate üht-

8 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT 2004, L 165, lk 1; ELT eriväljaanne 03/45, lk 200).

9 — Coxon viitab määruse artikli 19 lõike 2 punktile c ja artiklile 20.

10 — Vt määruse nr 882/2004 preambuli põhjendus 25. Kuigi määruse nr 882/2004 artikkel 58 muudab direktiivi 97/78 osasid, ei puuduta see artiklit 17 ega artiklit 22.

sete eeskirjade kehtestamise eesmärk on kaitsta rahvatervist [11] ja samal ajal hõlbustada loomsete toiduainete turustamist [12].

42. Määruse IV lisa loetleb veterinaarravimites kasutatavad farmakoloogilised toimeained, mille jääkide piirnormi ei saa kindlaks määrata. Vastavalt määruse artiklile 5 kujutavad „asjaomaste toimeainete jäägid [...] loomsetes toiduainetes mis tahes sisalduses ohtu tarbija tervisele". Sel põhjusel keelab artikkel 5 asjaomaste toimeainete kasutamise kogu ühenduses.

43. Sellest järeldub, et tootepartii, mis sisaldab määruse nr 2377/90 IV lisas nimetatud aine jääke, „võib osutuda ohtlikuks loomade või inimeste tervisele" direktiivi 97/78 artikli 22 lõike 2 tähenduses.

44. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib oma eelotsusetaotluses, et Madalmaad lubasid komisjoniga kooskõlastatult tagasi saata mitu partiid Hiina tooteid, mis sisaldasid alla 5 ppb nitrofuraane. Seega kaldusid Madalmaade ametiasutused ajutiselt kõrvale nulltolerantsist furasolidooni suhtes (furasolidoon kuulub nitrofuraanide hulka). Käesolevas asjas arutusel olevate Coxoni ja Raverco partiide puhul sellist erandit ei tehtud. [13] Sellegipoolest leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kõnealune Madalmaade ametiasutuste ajutine praktika seab kahtluse alla järelduse, et direktiivi 97/78 artikli 22 lõike 2 kohaselt tuleb tooted, milles leitakse määruse nr 2377/90 IV lisas nimetatud toimeainet furasolidooni, igal juhul hävitada.

45. Madalmaade valitsus väidab, et Hiinaga kaubanduskonflikti sattumise oht sundis teda rangest hävitamiskorrast ajutiselt kõrvale kalduma. Sel ajal ei olnud igas liikmesriigis võimalik kasutada katsemeetodeid, mis

11 — Määruse nr 2377/90 preambuli põhjendus 3.

12 — Preambuli põhjendused 5 ja 7.

13 — Selgub, et sel ajal, kui Coxon ja Raverco soovisid oma partiisid importida, ei olnud Madalmaade ametiasutused veel otsustanud nitrofuraanide suhtes kehtestatud nulltolerantsist erandit lubada. Igal juhul oli Coxoni partiides leitud furasolidooni sisaldus erandi kohaldamiseks liiga suur.

oleks võimaldanud loomsetes saadustes kindlaks teha nitrofuraanide sisaldust, kui see jääb alla 5 ppb. Madalmaade valitsus osutab ebavõrdsusele, mis kõnealuse olukorraga kaasnes: mõne liikmesriigi pädevad ametiasutused võisid lubada alla 5 ppb nitrofuraanide sisaldusega toodete importi, samas kui täpsemaid katsemeetodeid kasutava liikmesriigi ametiasutused võisid lasta need hävitada. Madalmaade ametiasutused olid lasknud hävitada mitu Hiinast pärit tootepartiid, milles nitrofuraanide sisaldus oli alla 5 ppb. Vastuseks kehtestasid Hiina ametiasutused Madalmaadest pärit loomsetele toodetele impordikeelu. Madalmaad leppisid seejärel Hiina ametiasutustega kokku, et tagasi saadetakse tooted, mis sisaldavad alla 5 ppb nitrofuraane, tingimusel et kõnealused tooted ei sisalda muid ohtlikke jääke. Kokkulepe hõlmas üksnes tooteid, mida oli impordiks pakutud enne 15. märtsi 2002. Alates nimetatud kuupäevast pidid liikmesriigid kohaldama Hiinast pärit loomsete saaduste suhtes üldist impordikeeldu vastavalt 30. jaanuari 2002. aasta otsusele 2002/69/EÜ [14].

46. Õigustatud on eelotsusetaotluse esitanud kohtu kombel küsida, kas otsus ajutiselt tagasi saata nitrofuraane sisaldavad tooted on kooskõlas direktiivi 97/78 artikli 22 lõike 2 range sõnastusega koosmõjus määruse nr 2377/90 artikliga 5. Madalmaade ametiasutuste ajutine praktika saata tagasi Hiinast pärit tooted, mis sisaldavad alla 5 ppb nitrofuraane, ei mõjuta minu arvates siiski kõnealuste sätete tõlgendamist.

47. Seega kui veterinaarkontrolli tulemusena leitakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavates toiduainetes määruse nr 2377/90 IV lisas nimetatud aine jääke, peavad pädevad ametiasutused asjaomased toiduained direktiivi 97/78/EÜ artikli 22 lõike 2 kohaselt kinni pidama ja hävitama.

C. Neljas küsimus

48. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib neljanda küsimuse juhul, kui vastus teisele küsimusele on eitav. Eeltoodud kaalutlusi arvestades ei ole vaja neljandale küsimusele vastata.

14 — Otsus 2002/69/EÜ, mis käsitleb teatavaid kaitsemeetmeid teatavate Hiinast pärit loomsete saaduste suhtes (EÜT 2002, L 30, lk 50).

IV. Ettepanek

49. Teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. Nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/78/EÜ (milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted) artikli 17 lõike 2 punkti a kohaselt keelavad pädevad siseriiklikud ametiasutused partii tagasisaatmise põhjusel, et ühenduse imporditingimused ei ole täidetud.

2. Kõnealuse direktiivi artikli 22 lõike 2 kohaselt on pädevad siseriiklikud ametiasutused kohustatud kinni pidama ja hävitama kolmandast riigist ühendusse imporditavad toiduained, kui veterinaarkontrolli käigus on kindlaks tehtud, et asjaomased toiduained sisaldavad nõukogu 26. juuni 1990. aasta määruse (EMÜ) nr 2377/90 (milles sätestatakse ühenduse menetlus veterinaarravimijääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes) IV lisasse kantud aine jääke.